

ACADEMIA DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI

INSTITUTUL DE ISTORIE

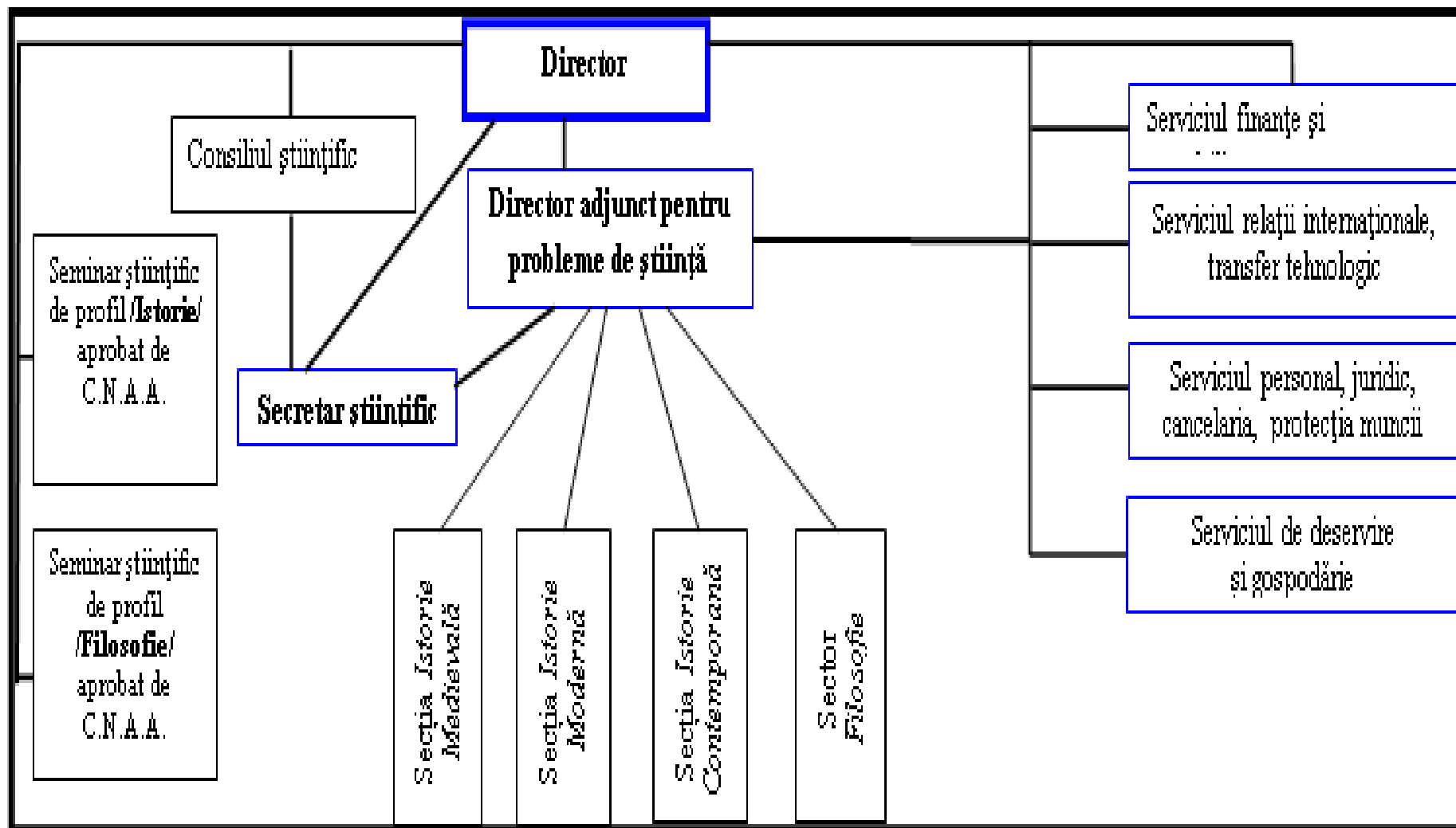

Raport privind activitatea științifică și inovațională

Director,
dr. hab.
Gheorghe COJOCARU

2017

ORGANIGRAMA Institutului de Istorie

Institutul de Istorie

Direcția strategică:

Patrimoniul național și dezvoltarea societății

Profilurile de activitate:

- 1. Istoria națională în context general românesc și european**
- 2. Filosofie (Probleme politico-filosofice și socio-demografice)**

RESURSE UMANE

4

	La 31 decembrie 2016	La 31 decembrie 2017
Personal, total	58	58
Cercetători științifici	55	55
Cercetători tineri	9	4
Numărul de teze de doctor susținute	1	2
Numărul de teze de dr. hab. susținute	1	3 dosare depuse la CNAA
Numărul de doctoranzi în coordonare	18	18

PROIECTE DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ REALIZATE ÎN CADRUL INSTITUTULUI

	2016	2017
Total	7	3
Instituționale	3	3
Pentru tinerii cercetători	3	
Proiecte internaționale bilaterale	1	

PROIECTE DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ

	2015		2016		2017	
	Proiecte depuse la concurs	Câștigate	Proiecte depuse la concurs	Câștigate	Proiecte depuse la concurs	Câștigate
Instituționale	5	3	-	-		
Pentru tinerii cercetători	3	3	1	-		
Proiecte bilaterale	1	1	6	-	1	1
Proiecte internaționale H2020; COST	1	-	2	-	2	
Tipuri de servicii de cercetare oferite	Servicii de consultanță științifică (consultanța este oferită gratuit)					

ALOCAȚII FINANCIARE (efective), mii lei

7

	Finanțare a bugetară (inclusiv)	Mijloace proprii	Proiecte externe H2020	Fondul de salariu de bază	Salariul de bază mediu pe cercetător pe an/lunar	Procurări necesare	Cheltuieli delegații	Cheltuieli conferințe	Cheltuieli publicații	Sold nevalorificat (mii lei)
2016	5988,8	5983,8	5,0	4331,6	80,964/ 7,647	4,7	125,5	6,8	80,0	0
2017	5902,1	5902,1	-	5250,2	112,5/ 9,375	33,9	134,3	35,9	168,0	238,1

Prioritățile etapei 2017

- Aprofundarea cunoașterii științifice prin valorificarea patrimoniului istorico-cultural al Moldovei și elaborarea unor compartimente de sinteză tematică a istoriei naționale în context românesc și general european.
- Identificarea cadrului axiologic în societatea bazată pe cunoaștere și profilarea caracterului fenomenului descentralizării axiologice.
- Participarea la procesul de cultivare a conștiinței istorice prin organizarea diverselor manifestări științifice locale, naționale și internaționale.

ACTIVITATE ȘTIINȚIFICĂ

în cadrul proiectelor instituționale

9

15.817.06.14A Univers politic, cultural-spiritual și rural în Țara Moldovei de la medieval la modern (în context european)

Prioritatea etapei III (2017)

- Aprofundarea cunoașterii prin includerea în circuitul științific a noilor cunoștințe și date referitoare la cele mai importante evenimente, fenomene, procese din istoria națională în context european.
- Depistarea, prelucrarea arheografică și editarea surselor documentare referitoare la istoria națională pentru perioada secolelor XIV-XVIII.

ACTIVITATE ȘTIINȚIFICĂ

în cadrul proiectelor instituționale

10

15.817.06.14A *Univers politic, cultural-spiritual și rural în Țara Moldovei de la medieval la modern (în context european)*

Rezultate principale obținute

- Au fost lansate în circuitul științific noi contribuții la cunoașterea diverselor probleme actuale de istorie a Moldovei în perioada secolelor XIV – începutul secolului al XIX-lea, în context european.
- Au fost aduse date inedite privitoare la relațiile internaționale central și est-europene în care era implicată Țara Moldovei, prin valorificarea fondului documentar *Metrica lituaniană* din sec. XV-XVI, păstrat la Moscova.
- Au fost prezentate noi concluzii și contribuții documentare concrete privind: scoaterea din anonimat a activității mitropolitului Țării Moldovei, Grigorie Roșca (1478-1570), inițiatorul și promotorul fenomenului cultural de importanță universală.

ACTIVITATE ȘTIINȚIFICĂ

în cadrul proiectelor instituționale

1 15.817.06.14A *Univers politic, cultural-spiritual și rural în Țara Moldovei de la medieval la modern (în context european)*

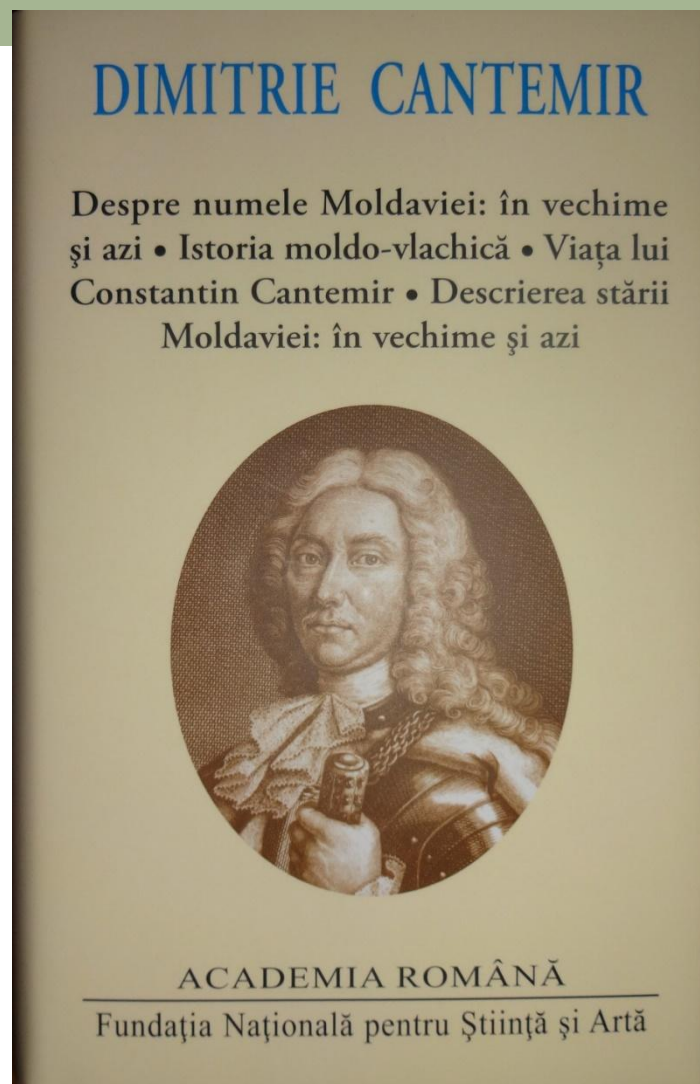
Rezultate principale obținute

- A continuat valorificarea și punerea în circuit a moștenirii științifice a lui Dimitrie Cantemir, prin publicarea unor importante opere și efectuarea unor studii aprofundate, prin care este arătat procesul de receptare a acestora în cultura românească și europeană;
- Prin depistarea și publicarea unui număr considerabil de documente din mai multe arhive este scoasă în relief situația social-economică a populației rurale și urbane a Țării Moldovei în condițiile războiului ruso-turc din anii 1806-1812;
- A continuat valorificarea colecției de manuscrise din Biblioteca mănăstirii Noua Neamț cu valoare de unicat, prin care este lărgit orizontul de cunoaștere a culturii cărții în Moldova (sec. XV-XIX), precum și legăturile prin carte dintre Țările Române și alte spații europene.
- A fost prezentată evoluția/involuția social-economică în mediul rural și urban din teritoriile din estul Moldovei, aflate sub stăpânire turco-tătară (1699-1812).

Rezultate științifice relevante: acad. Andrei EȘANU și dr. Valentina EȘANU

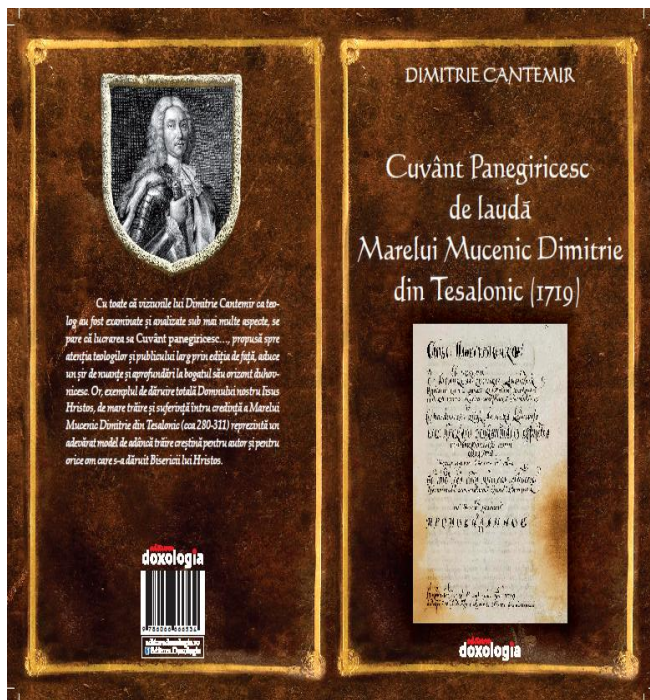
Dimitrie CANTEMIR. *Despre numele Moldaviei: în vechime și azi • Istoria moldo-vlachică • Viața lui Constantin Cantemir • Descrierea stării Moldaviei: în vechime și azi.* Editarea textului latinesc, aparatul critic și indice de Florentina Nicolae, Traducere din limba latină Ioana Costa, **Studiu introductiv Andrei Eșanu, Valentina Eșanu,** București, Academia Română - Fundația Națională pentru Știință și Artă, 2017.

Rezultate științifice relevante:

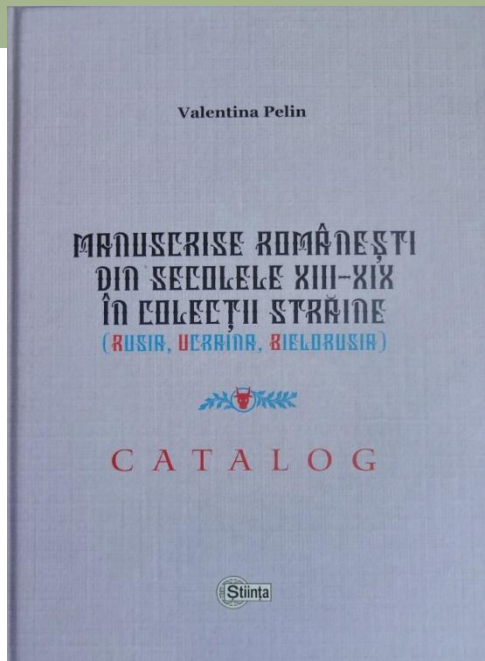

Cuvânt Panegiricesc de laudă Marelui Mucenic Dimitrie din Tesalonic (1719). Ediția îngrijită, studiu introductiv și traducere de acad. Andrei Eșanu și dr. Valentina Eșanu, Iași, Doxologia, 2017, 82 p.

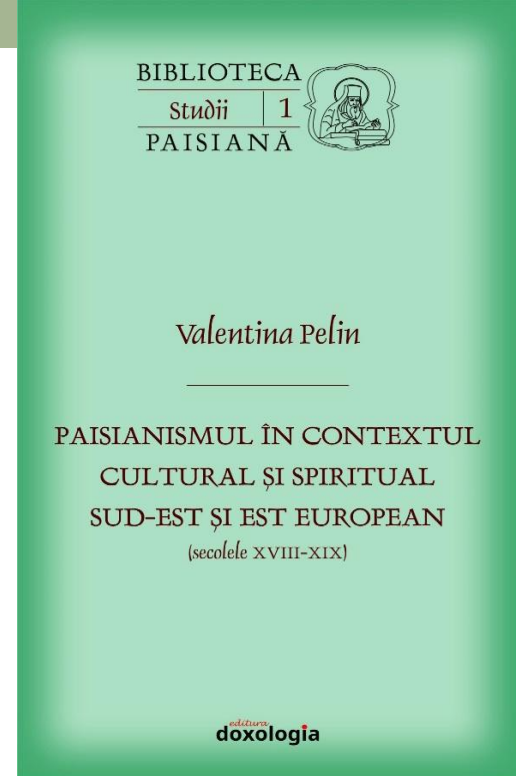
Viața și faptele Mitropolitului Grigorie Roșca (1478-1570), Iași, Ed. Doxologia, 2017, 52 p.

Rezultate științifice relevante:

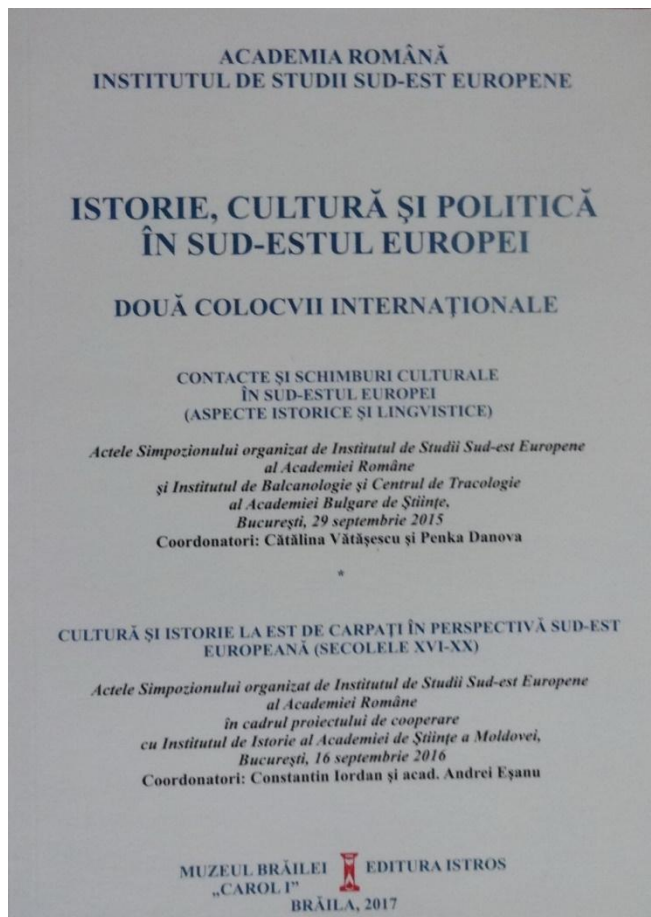
Valentina PELIN. Manuscrise românești din secolele XIII-XIX în colecții străine (Rusia, Ucraina, Bielorusia). Catalog. Ediție îngrijită de acad. Andrei Eșanu, dr. Valentina Eșanu și Veronica Cosovan, Chișinău, Ed. Știința, 2017, 408 p.

Lucrarea tratează un șir de probleme cultural-spirituale din activitatea starețului Paisie Velicikovski și a obștii sale în Moldova, care a avut ecou cultural atât în Principatele Române, cât și în întreg sud-estul și estul Europei, începând cu a doua jumătate a secolului al XVIII-lea și, prin numeroșii săi ucenici, în prima jumătate a secolului al XIX-lea.

PELIN Valentina, ***Paisianismul în contextul cultural și spiritual sud-est și est european (sec. XVIII-XIX).*** Ed. îngrijită de acad. Andrei Eșanu și dr. Valentina Eșanu, Iași, Doxologia, 2017, 324 p.

Rezultate științifice relevante :

Cultură și istorie la Est de Carpați în perspectivă Sud-Est europeană (sec.XVI-XX).

Simpozion organizat de ISSEE al Academiei Române și Institutul de Istorie al Academiei de Științe a Moldovei, București, 16 septembrie 2016, Brăila, 2017, 348 p.

Volumul include materialele Sesiunii științifice (București, 16 septembrie 2016) cu participarea Institutului de Istorie al Academiei de Științe a Moldovei și al Institutului de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române.

Rezultate științifice relevante: mem.-cor. Demit DRAGNEV

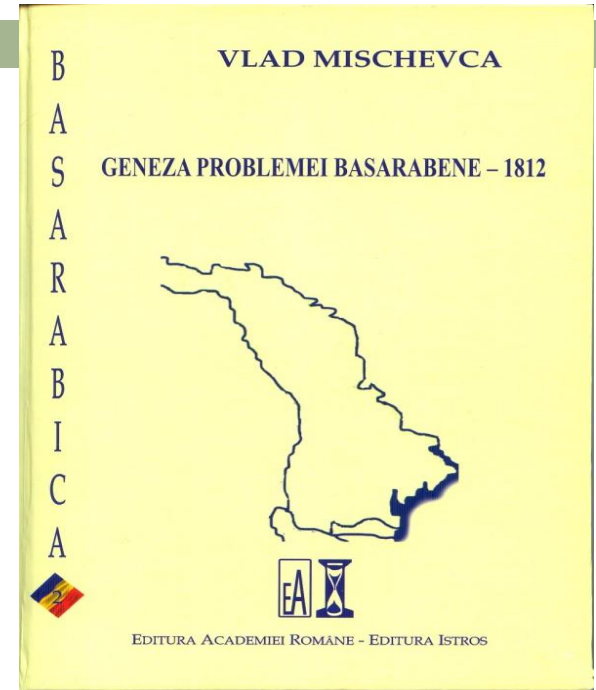
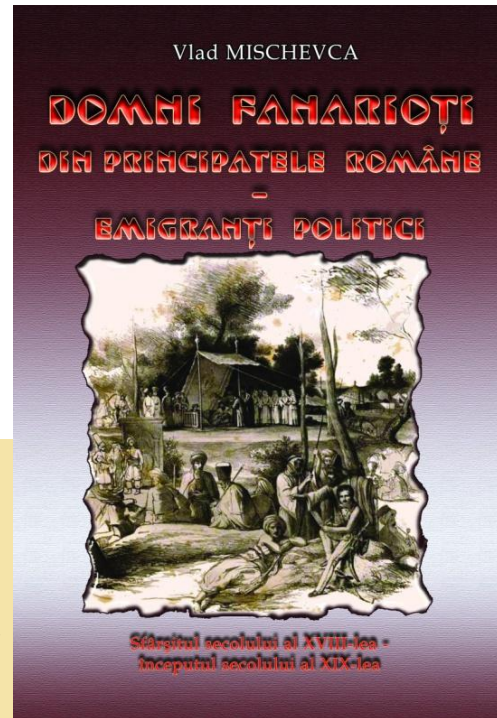

Orizonturi medievale și moderne în istoria românilor (economie, societate, politică, cultură, istoria științei). În onoarea profesorului Demit Dragnev / Acad. de Științe a Moldovei, Bibl. Șt. Centrală „Andrei Lupan” (Inst.), Inst. de Istorie ; ed. și red. șt.: Constantin Manolache ; coord.: Sergiu Bacalov, Ion Valer Xenofontov. – Chișinău : Biblioteca Științifică Centrală “A. Lupan” (Institutul), 2016 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 816 p., Rez.: lb. engl. – Bibliogr. la sfârșitul art.

Publicații științifice: conf. univ. dr. Vlad MISCHEVCA

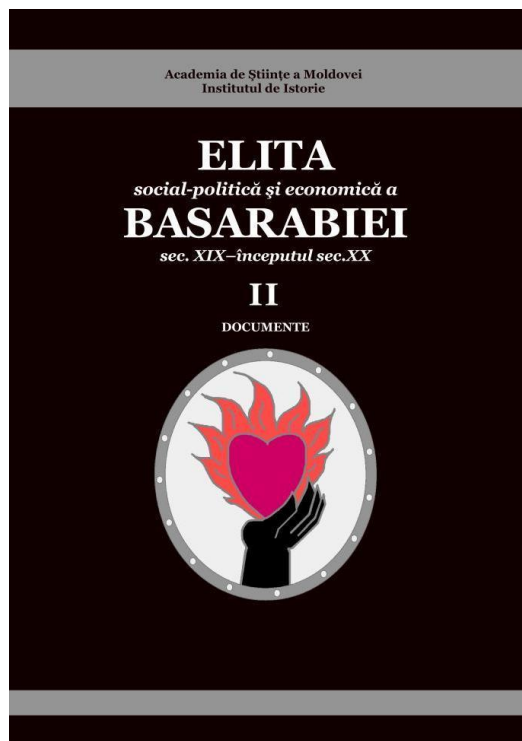

Vlad MISCHEVCA, Domni fanarioți din Principatele Române – emigranți politici (Sfârșitul secolului al XVIII-lea - începutul secolului al XIX-lea): Alexandru Ypsilanti & Emanuel Giani-Rosetti & Alexandru II Mavrocordat (Firaris) & Constantin Ypsilanti. – Chișinău: 2017.

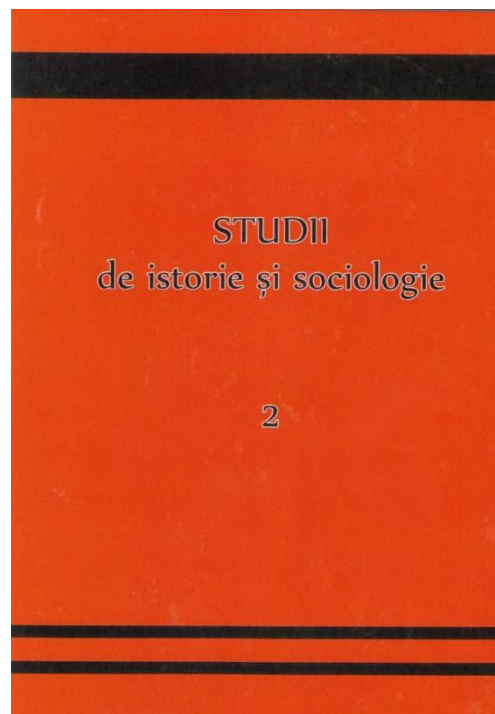

Vlad MISCHEVCA, Geneza problemei basarabene – 1812, / Prefață de Demir Dagnev, București: Editura Academiei Române, Brăila: Editura Istros a Muzeului Brăilei „Carol I”, 2016, 368 p. (Colecția „Basarabica” - 2,)

Rezultate științifice relevante: dr. Sergiu BACALOV

Elita social-politică și economică a Basarabiei. Sec. XIX — începutul sec. XX, volumul 2, Documente, coordonator: Sergiu Bacalov. Alcătuitori: Sergiu Bacalov, Cristina Gherasim, Marina Guțu, Sergiu Demerji, Elena Cojocari, 346 p.

Studii de istorie și sociologie, vol. 2, Istorie orală și folclor.
Coordonator: Sergiu Bacalov, Chișinău, 56 p.

ACTIVITATE ȘTIINȚIFICĂ

în cadrul proiectelor instituționale

19

15.817.06.29F Basarabia sub dominația absolutismului țarist și tendința de emancipare națională (1812-1918)

Prioritatea etapei III (2017)

- 1) clarificarea esenței și caracterului politicilor economice, culturale, naționale și administrative ale absolutismului țarist în Basarabia;
- 1) stabilirea impactului acestor politici imperiale asupra societății basarabene;
- 2) elucidarea procesului de cristalizare și manifestare a tendinței de emancipare națională printre diversele categorii ale populației basarabene.

ACTIVITATE ȘTIINȚIFICĂ

în cadrul proiectelor instituționale

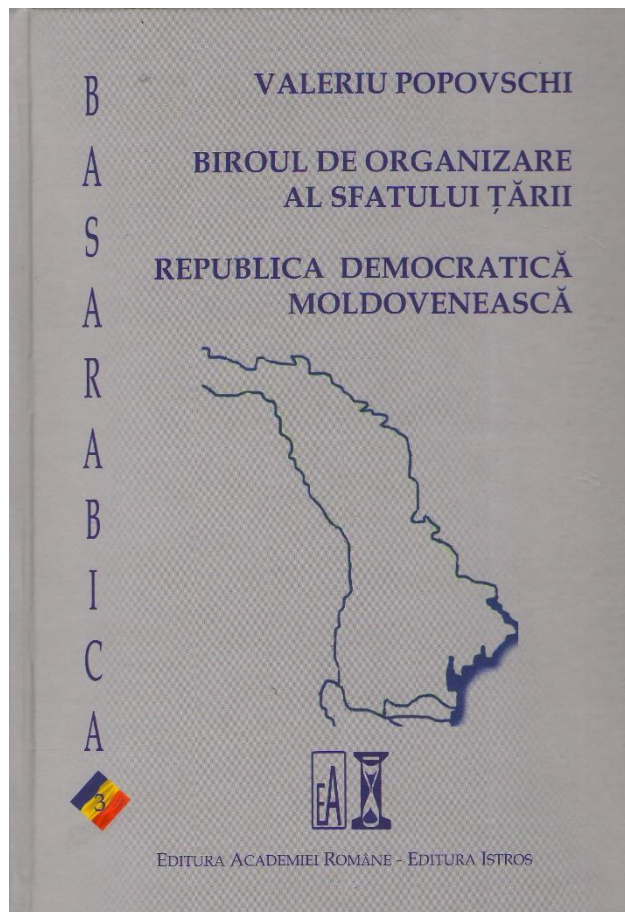
20

15.817.06.29F Basarabia sub dominația absolutismului țarist și tendința de emancipare națională (1812-1918)

Rezultate principale obținute

- În cadrul proiectului au fost obținute rezultate științifice teoretice noi, care scot în relevanță particularitățile social-economice, demografice, educaționale, culturale, politice din Basarabia în perioada dominației Imperiului Rus (1812-1918).
- Noile studii abordează, prin comparație, situația din Basarabia cu alte gubernii rusești și cu alte provincii, populate de români (în special, cu Bucovina).
- Este relevată activitatea unor personalități basarabene din epocă, unor instituții școlare și asociații național-culturale, precum și evoluția comerțului din Basarabia.
- Studiile elaborate și publicate scot în evidență evenimentele de importanță istorică din anii 1917-1918, desfășurate în spațiul dintre Prut și Nistru, la aniversarea unui centenar de la acele evenimente.

Rezultate științifice relevante:

Dincolo de frontariile actuale ale țării – cu precădere în Republica Moldova – locuiesc entități românești care produc valori culturale și științifice notabile, adesea ignorate sau nu îndeajuns de bine cunoscute în România, motiv pentru care considerăm oportun să se aibă în vedere publicarea contribuțiilor celor mai reprezentativi savanți de la răsărit de Prut în volume consistente, destinate atât lumii savante, cât și publicului larg interesat de domeniile umanistice.

*Acad. Victor SPINEI
Prof. univ. dr. Ionel CÂNDEA
Membru corespondent al Academiei Române*

Realmente, istoricul Valeriu Popovschi (1950-2014) a fost pasionat de istoria Sfatului Țării, instituția de vârf a Basarabiei, rezultată din mișcarea de emancipare politică și națională care luase avânt în 1917 după prăbușirea Imperiului Rus. A cercetat cu de-amănuntul fondurile din arhivele de la Chișinău, Iași și București, documentându-se pas cu pas asupra tuturor aspectelor legate de activitatea acestei instituții democratice reprezentative. A citit toată presa din epocă pentru a putea întregi pânza istorică a evoluțiilor din anii 1917-1918 și a urmărit tot ce s-a scris și s-a publicat despre Sfatul Țării, cunoscând ca nimeni altul toate circumstanțele și dedesubturile constituirii acestui parlament al Basarabiei, toate dificultățile cu care deputații forului legislativ dinre Prut și Nistru s-au confruntat ulterior, ca și faptele acestora care au înscris pagini luminoase în istoria noastră contemporană. Nu i-a fost ușor, mai ales, la început, pentru că a trebuit să răzbată prin întunericul în care fosta școală istoriografică sovietică a învăluit activitatea Sfatului Țării, dar, totodată, i-a fost și ușor în condițiile în care libertatea de expresie și accesul la sursele de arhivă și la literatura istorică interzisă anterior au devenit niște drepturi definitiv câștigate.

Gheorghe E. COJOCARU

**Valeriu
POPOVSCHI,
Biroul de
organizare al
Sfatului Țării.
Republica
Democratică
Moldovenească.
Brăila 2017, Colecția
BASARABICA
(Coord.:
acad. Victor
SPINEI).**

ACTIVITATE ȘTIINȚIFICĂ

în cadrul proiectelor instituționale

22

În cadrul grupului de lucru

Paradigme civilizatoare în spațiul istoric al Republicii Moldova în epoca contemporană (1918-2018)

Probleme științifice rezolvate:

- Au fost aduse contribuții importante referitoare la investigarea aprofundată și specializată a unor teme-cheie din cadrul perioadei interbelice, a celei sovietice, precum și din cadrul istoriei recente, inclusiv, privind:
- viața social-economică, politică și culturală în Basarabia interbelică;
- activitatea partidelor politice, a asociațiilor culturale și obștești în cadrul aceleiași perioade;
- investigarea comparativă a învățământului în Basarabia și în RASSM;
- fenomenul foamei în RSSM și rolul statului în acei ani;
- încercările de modernizare socio-culturală și economică în perioada sovietică;
- relațiile dintre culte și stat în anii 1944-1991.

ACTIVITATE ȘTIINȚIFICĂ

În cadrul proiectelor instituționale

23

În cadrul grupului de lucru

Paradigme civilizatoare în spațiul istoric al Republicii Moldova în epoca contemporană (1918-2018)

Probleme științifice rezolvate:

Au fost incluse în circuitul științific noi cunoștințe referitoare la evenimentele produse pe parcursul secolului al XX-lea în spațiul istoric al Republicii Moldova, oferind o viziune modernă asupra proceselor politice, social-economice, culturale și științifice din arealul respectiv în epoca contemporană.

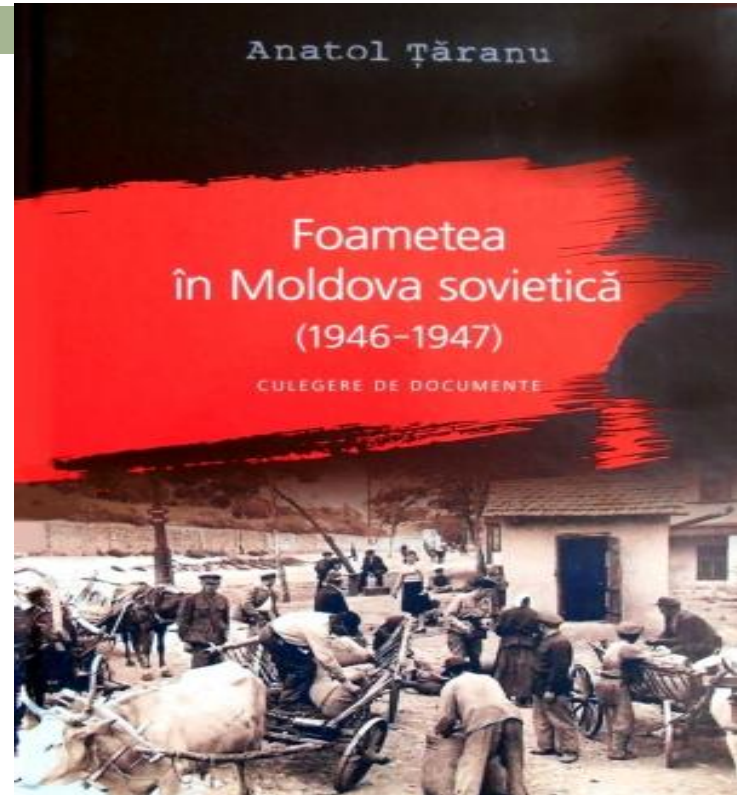
Noile cunoștințe dobândite au un impact pozitiv asupra calității manualelor și cursurilor de istorie contemporană pentru instituțiile de învățământ, asupra politicilor în domeniu, elaborate și promovate de instituțiile guvernamentale, precum și asupra calității informațiilor cu caracter istoric utilizate și difuzate de mass media.

Publicații științifice relevante: conf. univ. dr. Anatol ȚĂRANU

24

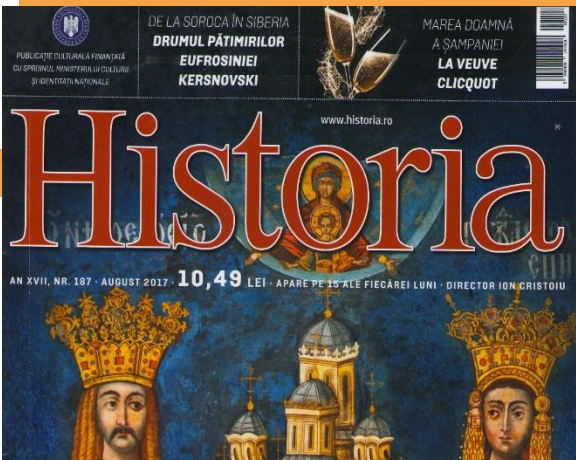

Volumul consacrat istoriei foametei din anii 1946-1947 din RSSM cuprinde 375 de documente provenite din AOSPRM, ANRM și arhivele Federației Ruse, cronologic acoperind perioada anilor 1943-1948.

Foamea în Moldova sovietică (1946-1947).
Culegere de documente,
Volum îngrijit de Anatol
ȚĂRANU, Chișinău, 2017,
Ed. Litera, 864 p.

Publicații științifice relevante: acad. Valeriu PASAT

Istoriile recuperate de Valeriu Pasat

Sinuosul drum al pătimirilor EUFROSINIEI KERNOVSKI de la Soroca în Siberia

S-ar putea să fie mai potrivită forma de plural în titlul acestui articol: *Drumurile Eufrosiniei Kersnovski... Cu adevărat, eroina noastră a avut de străbătut, din 1941 și până la apusul vieții, o mulțime de drumuri, unele încadrându-se în metafora „Drumul pătimirilor”. Totodată însă, mulțimea de căi și de cărări pe care a trecut această fiică adoptivă a Basarabiei formează un singur drum, deoarece Eufrosinia Kersnovski s-a ghidat mereu de un singur fel, de un singur principiu: de a merge fără a se abate, fără a-și primejdi demnitatea, onența, onoarea. Astfel încât, lungile și anevoioasele ei drumeții, făcute nu de voie, ci de nevoie, de la Soroca până în ghețurile Siberiei, se constituie într-un singur traseu, cel al unei impecabile demnități umane.*

Această deținută a GULAG-ului¹, parcă sfidând toate greutățile și chinurile prin care a trecut, a ajuns la o vârstă onorabilă, apucând politica de restructurare și transparentă promovată de Mihail Gorbaciov în a doua jumătate a anilor '80 ai secolului trecut; a văzut destrămarea URSS și, esențial, s-a putut bucura de publicarea memoriilor ei. Or acestea au ocupat din start un loc tenețic în rândul celor mai importante mărturii despre lagărele staliniste și despre soarta victimelor represiunilor declanșate de „tătuțul popoarelor”².

Eufrosinia Kersnovski scria într-o manieră vie și acaparantă, avea o memorie extraordinară și o cultură elevată. Memoriile ei vin să reflecte nu numai realitățile existente în lagăr, dar și o multitudinea de caractere, destine, fapte ale oamenilor pe care i-a fost dat să-i întâlnească. Personalitatea autoarei – un om remarcabil, puternic, cu un caracter de neclint – produce o impresie puternică asupra cititorului. Nu mai puțin impresionantă și o particularitate cu titlu de unicat a memoriilor din lagăr ale Eufrosiniei Kersnovski – și tocmai cu acest specific al lor ne vom începe călătoria.

Foto: arhiva personală Eufrosinia Kersnovski, volumul Dint coste Vitej un om (Moscova, 2006)

26 HISTORIA AUGUST 2017

DOȘARUL PRIMULUI AMBASADOR SOVIETIC LA BUCUREȘTI, MIHAIL OSTROVSKI

ae Titulescu într-o afacere K

Mihail Ostrovski,

primul ambasador sovietic la București, trimis în Gulag pentru că a „contribuit la destituirea din funcție a ministrului de Externe al României, N. Titulescu”

Este binecunoscut faptul că în procesul de instituire, ameliorare și dezvoltare a relațiilor reciproce dintre state un rol deosebit îl joacă, de obicei, personalitățile născute ale diplomației. În România Interbelică, o astfel de personalitate diplomatică, în accepția unanimă a istoricilor, a fost talentatul și ambițiosul ambasador al României în Marea Britanie, ministrul Afacerilor Străine al României, ajuns președinte al Adunării Generale a Societății Naționale și membru al Curții Permanente de Arbitraj de la Haga, Nicolae Titulescu. La marile 1982, Crăina-17 martie 1941, Cannes), în timp ce contribuia părții sovietice la negocierea raporturilor bilaterale ruso-sovietice) române este ilustrată de către primul ambasador sovietic în România, Mihail Ostrovski (19 septembrie 1892, Pastov, regiunea Kiev-30 iulie 1962, Norfolk).

Unul dintre primele studii cu acest subiect aparține istoricului rus O.N. Ken, care a urmărit evoluția relațiilor sovieto-române în anii 1924-1936 și prin prima însoțit primul ambasador al URSS la București, Mihail Ostrovski. Conform acestui autor, activitatea lui Mihail Ostrovski în funcția de ambasador sovietic la București rămâne, și astăzi, prea puțin cunoscută, numele său fiind, de regulă, din edițiile curente ale dicționarilor diplomatice. Cu urmare se acestei situații inedite, studiul lui O.N. Ken, alături de noua biografie a lui A. Kolpakidi despre Mihail Ostrovski³ pot fi considerate un început. Dacă ținem, de realitate și de valorificare a contribuției primului ambasador sovietic la București la dezvoltarea și consolidarea relațiilor româno-sovietice între cele două războaie mondiale.

Urmărind completarea unui evident gol, atât în istoriografia rusă actuală, cât și în cea românească, prezentați studiul și-a propus să clarifice activitatea diplomatului sovietic cu descendențe basarabene, Mihail Ostrovski, de la numirea sa în funcția de ambasador al URSS la București (august 1934) și până la condamnarea sa, în ianuarie 1939, la 15 ani de detenție în unul dintre lagărele staliniste de corecție prin muncă.

Realizarea obiectivelor propuse a presupus cu neccaltate o laborioasă documentare în principalele centre arhivistice din Federația Rusă și din România. În urma valorificării unor fonduri documentare, extrem de bogate și variate, din Arhiva Președintelui Federației Ruse, Arhiva de Politică Externă a Federației Ruse, Arhiva Ministerului de Externe al Federației Ruse, Arhiva Serviciului Federal de Securitate al Federației Ruse, precum și din Arhiva Ministerului Afacerilor Externe al României, Arhivele Naționale Istorice Centrale Române și Arhiva Comisiei Naționale pentru Studiarea Arhivelor securității din România, studiul nostru este în măsură să ofere atât specialiștilor în domeniu, cât și unui public cititor mai larg, unele și informații captivante, în majoritatea lor inedite, din istoria relațiilor diplomatice sovieto-române în perioada interbelică, prin exemplul de activitate și jertfă oferit de primul ambasador sovietic la București, Mihail Ostrovski.

DE ACAD. VALERIU PASAT, BĂILĂNĂU

Foto: Arhiva Ministerului Afacerilor Externe al României, Arhiva Serviciului Federal de Informații al Rusiei, revista „Realitatea Interată”, Dubov/Detty Images, Fundația Culturală Filicaș – www.filicas.com, Dubov/Arhiva Historia, arhiva Dăruștii Române de Histoaluzare

32 HISTORIA IANUARIE 2017

Publicații: manuale universitare – conf. univ. dr. Valentin BURLACU

26

VALENTIN BURLACU

născut la 6 aprilie 1959, în comuna Chitai, Chilia. Absolvent al Facultății de Istorie și Etnopedagogie a U.P.S. „Ion Creangă” din Chișinău (1981). Doctor în istorie (1994). Din 2000 este conferențiar universitar la Alma Mater, Catedra Istoria Românilor. Colaborează la revistele: Cugetul, Revistă de Istorie a Moldovei, Destin Românesc, Metaliteratură, Carpica, Revistă de Științe sociumane, Akademos, Analele ANTIM ș.a.

Istoria Contemporană a Românilor,
Partea I, vol. III, România,
Basarabia/RSSM și Transnistria (1940-
1944), Chișinău, Ed. Învățătorul Modern,
2017, 340 p.

Publicații: rezultate ale proiectelor pentru tinerii cercetători

27

**INSTITUȚIILE ȘI
NOMENCLATURA
SOVIETICĂ ȘI de PARTID
din RASSM și RSSM
(1924-1956)**

***Instituțiile și
nomenclatura sovietică și
de partid din RASSM și
RSSM (1924-1956) – Ghid.***
Coordonator: dr. *Tăriță
Marius.*

Ghidul” conține biografiile funcționarilor, activiștilor de partid, deputaților, miniștrilor, oamenilor de cultură și de știință, precum și noțiuni referitoare la instituțiile, conexe perioadei 1924-1956.

ACTIVITATE ȘTIINȚIFICĂ

în cadrul proiectelor instituționale

28

4.06.090F *Integrarea tradițiilor filosofiei contemporane în societatea bazată pe cunoaștere*

Prioritatea etapei III (2017)

Definirea și aprofundarea concepției cercetării, elucidate în conformitate cu sursele de informare și documentare din țară și de peste hotare. Compartimentele individuale vor evidenția direcțiile filosofiei contemporane și particularitățile acestora în societatea bazată pe cunoaștere; va fi corelată problematica cercetărilor cu tendințele actuale din filosofia și știința contemporană.

ACTIVITATE ȘTIINȚIFICĂ

în cadrul proiectelor instituționale

29

ÎN CADRUL PROIECTELOR INSTITUȚIONALE

4.06.090F Integrarea tradițiilor filosofiei contemporane în societatea bazată pe cunoaștere

Probleme științifice rezolvate:

- au fost studiate fundamentele cunoașterii comune și științifice prin filosofie, influențate de societatea bazată pe cunoaștere;
- au fost elucidate modificările câmpului cunoașterii privind relaționările dintre probleme și cunoștințe;
- au fost examinate dezbaterele asupra relației esteticului și extraesteticului;
- reevaluate teoriile etice clasice și a modelelor comportamentale actuale;
- a fost analizat discursul proeuropean al gânditorilor pașoptiști prin prisma accentuării evoluției gândirii filosofice românești de la pașoptism la junimism (S. Bărnăuțiu, G. Barițiu, N. Bălcescu, M. Kogălniceanu); a fost urmărit conceptul de „idee europeană” a gânditorilor pașoptiști, a noului ideal de societate românească bazată pe principiile și valorile europene.

Cele mai relevante rezultate în domeniul filosofiei

ACADEMIA DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI
UNIVERSITATEA ACADEMIEI DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI
INSTITUTUL DE ISTORIE

FILOSOFIA ȘI PERSPECTIVA UMANĂ

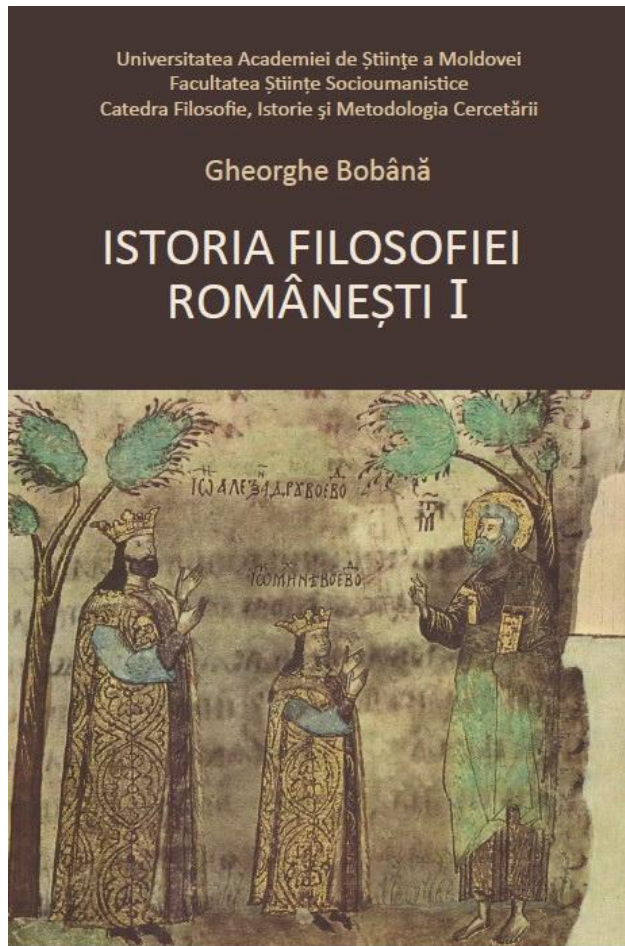
materialele Conferinței Științifice consacrată
ZILEI MONDIALE A FILOSOFIEI
17 noiembrie 2016, Chișinău

Chișinău 2017

**Filosofia și perspectiva umană:
materialele Conferinței Științifice,
consacrată Zilei Mondiale a Filosofiei,
17 noiembrie 2016, Chișinău. –
Chișinău: UnAȘM, 2017 (Tipogr.
„Biotehdesign”). – 167 p.**

Cele mai relevante rezultate în domeniul filosofiei: prof. univ. dr. hab. Gheorghe BOBÎNĂ

Istoria filosofiei românești I. Curs de prelegeri. Chișinău: UnAȘM, 2017, 218 p.

PUBLICAREA REZULTATELOR INVESTIGAȚIILOR ȘTIINȚIFICE:

Publicații	2015	2016	2017
Monografii editate în RM /peste hotare	8/1	4/1	2/6
Culegeri de studii și documente, ediții îngrijite, publicate în RM / peste hotare	9/1	5/8	8/1
Manuale, lucrări didactice editate în RM /peste hotare	19/1	16/1	8
Capitole în lucrări naționale			6
Articole în publicații ISI (Thomson Reuter's)		1	
Articole în reviste internaționale	31	30	48
Articole în culegeri internaționale	33	42	32

ACTIVITATEA DE PUBLICARE A REZULTATELOR INVERSTIGAȚIILOR ȘTIINȚIFICE:

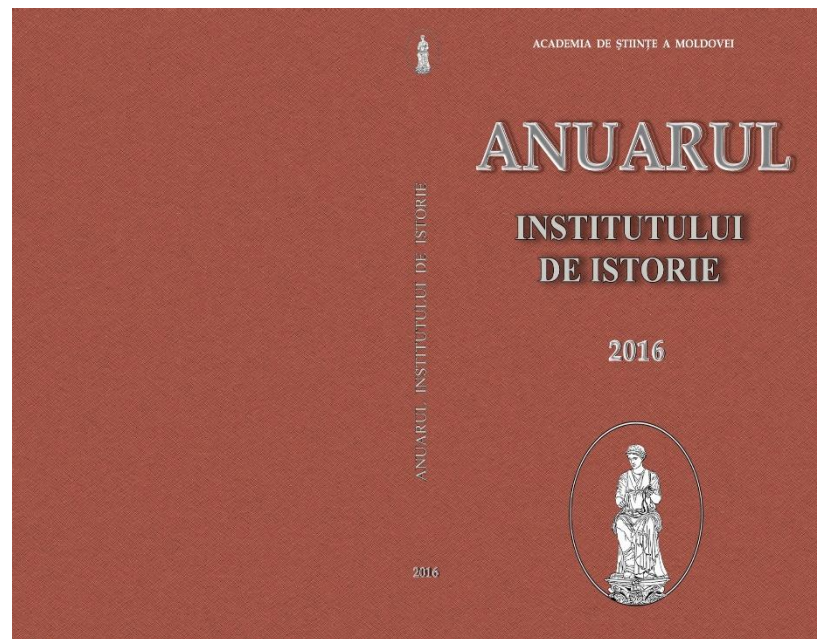
	2015	2016	2017
Articole în reviste naționale categoria B	51	33	53
Articole în reviste naționale categoria C	8	-	-
Articole din alte reviste și ediții naționale	40	6	42
Articole în culegeri naționale	91	70	103
Publicații în reviste electronice		4	3
Recenzii, prezentări, interviuri, teze ale comunicărilor, rezumate publicate în RM/internaționale	44/6	40/3	42/6
Total	365/17	178/86	267/93
	382	264	360
Total publicații per cercetător	7,04	4,88	6,52

Publicațiile Institutului de Istorie

Revista de Istorie a Moldovei trimestrial

Anuarul Institutului de Istorie

Instruirea cadrelor științifice prin stagii internaționale

- În 2017 au fost realizate 81 deplasări peste hotare, în interes de serviciu, care au inclus cercetări și documentări în arhive, stagii științifice internaționale etc.
- Cercetători din Institutul de Istorie au participat, cu echipe partenere, la concursul proiectelor din cadrul Programului ORIZONT 2020. La 7 septembrie și 10 octombrie 2017 au fost depuse două proiecte în cadrul Programului COST, și ORIZONT 2020, împreună cu 24 țări participante. Coordonatori: echipa din cadrul ISSM-CNR Italia. (Ambele au trecut doar prima etapă de evaluare).

Diseminarea realizărilor științifice

	2016	2017
Publicații în presa periodică	52	60
	Adevărul (Moldova) Literatura și Arta Timpul Il Ponte (Italia) Revista NOI Gazeta Satelor Neamul Românesc Revista Natura Vatra Noastră Românească (Botoșani) Eroii Neamului (Iași)	Adevărul (Moldova) Literatura și Arta Timpul Il Ponte (Italia) Neamul Românesc (Cernăuți) Eroii neamului (Iași) Interferențe (Iași) Contrafort Gazeta satelor Ziarul de garda Ziarul Utima oră (România) Ziarul USM Curtea de Argeș Agenția IPN Curierul ortodox

Diseminarea realizărilor științifice

	2016	2017
Emisiuni Radio/TV	112	170
	Radio Moldova; TV Canal 2; Jirnal TV; Publica TV; Radio Chișinău; Radio Europa Liberă; Radio România Actualități; TV Moldova 1;	Radio Moldova; TV Canal 2; Jirnal TV; Publica TV; Radio Chișinău; Radio Europa Liberă; Radio România Actualități; TV Moldova 1; Radio Vocea Basarabiei; Radio România Chișinău; Radio România Constanța; Radio Noroc; Radio Sputnik Moldova; Radio Impact TV;

Colaborări în plan național

- **Institutul de Istorie colaborează cu:**
- **Institutele de profil ale AȘM;**
- **diverse instituții de învățământ preuniversitar, universitar și postuniversitar (UnAȘM; USM; UPS „Ion Creangă” etc.);**
- **Centrul de Cultură și Istorie Militară al Ministerului Apărării al Republicii Moldova;**
- **muzeele locale, raionale, orășenești, municipale;**
- **Institutul Cultural Român „M. Eminescu” la Chișinău.**

Colaborări în plan internațional

□ *Institutul de Istorie:*

- este membru al Asociației Internaționale a Institutelor de Istorie ale statelor CSI
- are încheiate 22 acorduri de colaborare cu instituțiile de profil și universități din diverse țări, inclusiv:

□ *România*

- Institutul de Istorie „N. Iorga” al Academiei Române, București, Centrul de Studiere a Populației al Universității „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, Institutul de Istorie „George Barițiu” filiala Cluj-Napoca a Academiei Române, Institutul de Istorie „A. D. Xenopol”, Filiala Iași a Academiei Române, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului al Academiei Române, Institutul de Studii Sud-Est Europene al Academiei Române; Centrul de Studii Istorice al Universității din Oradea; Institutul de Cercetări Socio-Umane din Craiova

□ *Rusia*

- Institutul de Istorie Universală al Academiei de Științe a Rusiei, Moscova, Institutul de Istorie a Rusiei al Academiei de Științe a Rusiei, Moscova, Institutul de Slavistică al AȘR

□ *Italia*

- Institutul de Studii a Societăților Mediteranei al Consiliului Național de Cercetări din Italia, Napoli, Universitatea Roma TRE, Roma, Universitatea Suor Orsola Benincasa. Napoli

• *Ucraina*

- Institutul de Istorie a Științei al Academiei de Științe a Ucrainei

**COLABORARE CU INSTITUȚIILE UNIVERSITARE. ASPECTUL DIDACTIC.
CURSURI UNIVERSITARE CITITE DE CĂTRE CERCETĂTORII INSTITUTULUI (CICLUL I+II)**

	2016	2017
Universitatea AȘM	18	17
Universitatea „Dunărea de Jos” Galați	3	3
Academia de Administrare Publică	1	2
USM	6	7
ULIM	8	4
Institutul de Stat în Relații Internaționale	1	1
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău	4	5
Universitatea de Stat din Tiraspol, Chișinău	3	1
US „B. P. Hașdeu”, Cahul	6	6
Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu	10	10
Universitatea Umanitară Europeană, Vilnius	1	1
Academia de Teologie din Chișinău	1	1
Universitatea de Vest din Timișoara		1

MANIFESTĂRI ȘTIINȚIFICE ORGANIZATE

	2016	2017
Manifestări științifice internaționale	10	5
Manifestări științifice naționale	9	16

MANIFESTĂRI ȘTIINȚIFICE ORGANIZATE

Cea mai semnificativă:

Conferința științifică internațională
„Centenar Sfatul Țării”

Instituții organizatoare: *Institutul de Istorie; Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” - Filiala Iași a Academiei Române, în colaborare cu alte institute ale AȘM, Chișinău, 21 noiembrie 2017*

Conferința științifică „Un eveniment de răscruce – Unirea Principatelor Române (1859). Chișinău. 24 ianuarie 2017

Conferința științifică „Adevărul ne va face liberi”, 27 martie 2017, Chișinău

**„Mihail Kogălniceanu – gânditor și om politic”,
30 martie 2017, Chișinău**

**Conferința Științifică Anuală a Tinerilor Cercetători. Ediția a XI-a. „Provocările
sociale în cercetările tinerilor istorici și filosofi din Republica Moldova”.
Chișinău, 26 aprilie 2017**

Conferința științifică „Frați în cuget și simțiri – punți peste Prut”. Liceul teoretic din comuna Sculeni r-nul Ungheni. 28 aprilie 2017

Înalți oaspeți, oameni de valoare la Sculeni. I-a adus un... proiect transfrontalier

În fotografie: sus - Între doi academicieni, Andrei Eșanu și Mihai Cimpoș, jos - în așteptarea înalților oaspeți

Fotografii: Veronica Gorcea

În premieră pentru satul Sculeni, un grup de istorici de marcă, originari din această localitate, au revenit, împreună, la baștină, aceștia fiind însoțiți și de alte personalități notorii din Republica Moldova și România.

Evenimentul a avut loc pe 28 aprilie, la liceul din localitate, în cadrul unei conferințe științifico-metodice și în contextul proiectului transfrontalier "Frați în cuget și simțiri, punți peste Prut".

Cu lacrimi în ochi și cu emoții am surprins-o pe Silvia Corlăteanu-Granciuc, originară din Sculeni, doctor în istorie, secretar științific la Institutul de Istorie al

Academiei de Științe a Moldovei. "Aici m-am născut, aici am copilărit și am mers la școală. Am trecut prin memoria mea clipele frumoase, care au avut loc chiar aici. Deși era perioada sovietică, copilăria pentru noi a fost la fel de frumoasă. Cât e mama în viață, e foarte frumos să te întorci, iar când nu mai e... satul pustiește, dar amintirea ei rămâne. Revin aici cu multă căldură în suflet", ne-a spus. A absolvit școala în 1966, dar simte de parcă ar fi fost ieri.

"Am acumulat de aici, de la baștină, din Sculeni, seva și vitalitatea pe care o mai port în suflet. De fiecare dată când

revin aici, mă trec florii. Prospețimea gândirii mele am luat-o de pe acest meleg, din pădurile și apa Prutului", a mărturisit și academicianul Andrei Eșanu, membru de onoare al Academiei Române, însoțit de soția sa, Valentina Eșanu, doctor în istorie, cercetător științific, ambii originari din Sculeni.

"Astfel de întâlniri fac bine sufletului. Mă bucur că am revăzut aici oameni dragi", a făcut o remarcă și actorul Nicolae Darie, care s-a născut la Blindești, dar nu a uitat că trei ani de studii i-a făcut la Sculeni.

(Continuare în pag. 2)

La ma
cinei flăc
mește sci
cent trei
și "He
ciopliton
terul și-a

Încă "Exp

Cu oc
talia Jung
a premii
"Dimitrie
consecut
"Pentru
diatizare
despre e
biotecii",
înămintat.
2016, și /
De no
"Ex Libri

PP **EXPR**
Săptămâni
Membru a
iar API est
Mondiale z
Producăto
Adresa: or
Tel./fax: 02
E-mail: un
Web: www
Facebook:
Editor: No

Conferința științifică „Frați în cuget și simțiri – punți peste Prut”. Liceul teoretic din comuna Sculeni, r-nul Ungheni. 28 aprilie 2017

**Conferința științifică „Foametea în RSS Moldovenească (1946-1947):
istoria și memoria tragediei în cercetările actuale”. Bălți, UPS „Alec
Russo”, 5 mai 2017**

Ziua profesională a ISTORICULUI. 18 iunie 2017

**Conferința științifică internațională „Sărbători naționale, comunități identitare și memorii concurențiale în România și Republica Moldova”.
Chișinău, 4 septembrie 2017**

Conferința științifică „Centenar Sfatul Țării”, 21 noiembrie 2017

Conferința științifică „Centenar Sfatul Țării”, 21 noiembrie 2017

Conferința științifică „Centenar Sfatul Țării”, 21 noiembrie 2017

Conferința științifică „Centenar Sfatul Țării”, 21 noiembrie 2017

Conferința științifică „Centenar Sfatul Țării” 21 noiembrie 2017

Sesiunea anuală de comunicări științifice a Institutului de Istorie. Am primit și Colindătorii ! 21 decembrie 2017

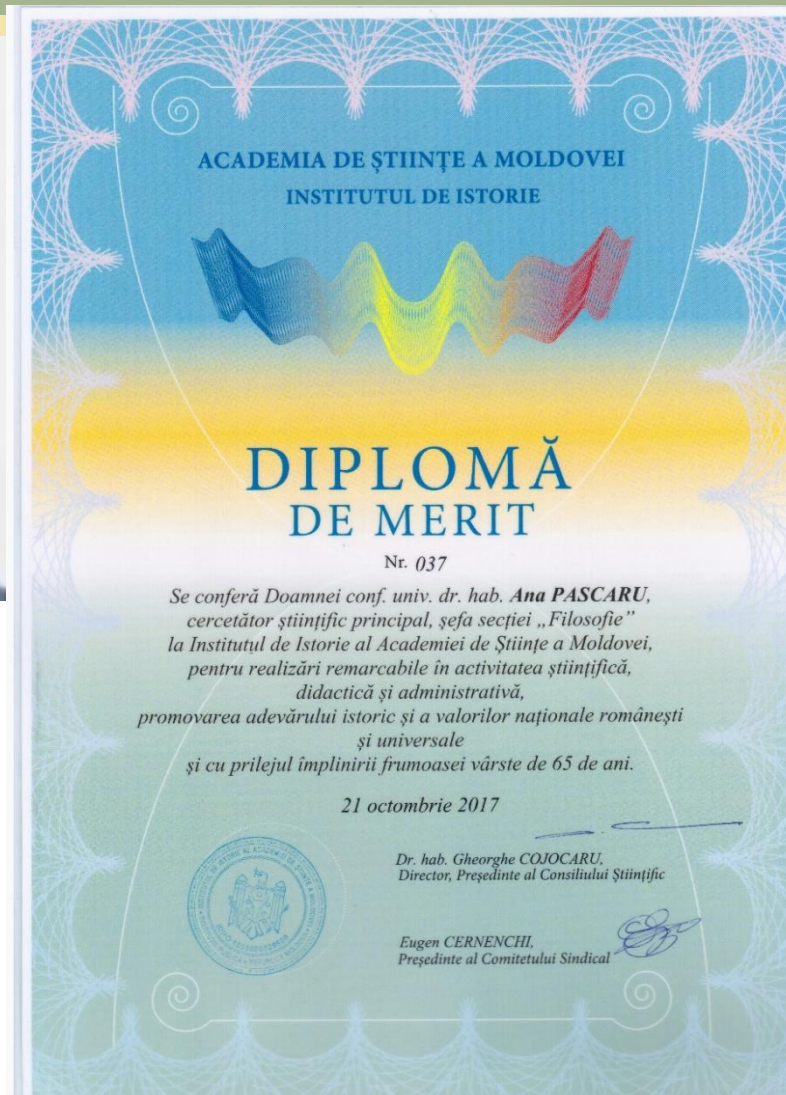

RECUNOAȘTEREA REZULTATELOR OBȚINUTE PE PLAN NAȚIONAL ȘI INTERNAȚIONAL

**Conf. univ. dr. hab.
Ana Pascaru**
Medalia „Dimitrie
Cantemir” a AȘM

Diploma Institutului
de Istorie al AȘM

Obiective majore pentru 2018

Reorganizarea Institutului de Istorie.

Încheierea proiectelor de cercetare, cu rezultatele estimate.

Elaborarea unor noi proiecte de cercetare și participarea la noul concurs al proiectelor.

Includerea pleneră în manifestările „Centenarului Unirii”.

Va mulțumim pentru
atenție!

